

**SIMON ATELŠEK — TANJA FAJFAR — MATEJA JEMEC TOMAZIN — JERA SITAR —
MOJCA ŽAGAR KARER**

POBUDE ZA TERMINOLOŠKE INTERVENCIJE V TERMINOLOŠKI SVETOVALNICI

COBISS: 1.01

[HTTPS://DOI.ORG/10.3986/JZ.30.1.10](https://doi.org/10.3986/JZ.30.1.10)

Prispevek obravnava terminološke intervencije, ki so jih predlagali uporabniki Terminološke svetovalnice na *Terminologišču*. Analiza je pokazala, da so glavni razlogi za terminološko intervencijo vsebinsko neustrezni termin, deloma ali v celoti prevzeti termin, predolgi termin in politično nekorektni termin. Pri utemeljevanju odgovorov v svetovalnici je bilo največkrat uporabljeno terminološko načelo ustaljenosti, ki mu sledita terminološko načelo vsebinske ustreznosti in terminološko načelo gospodarnosti.

Ključne besede: terminologija, terminološko svetovanje, terminološka intervencija, uporabniki terminologije, terminološka načela

Initiatives for Terminological Interventions in the Terminology Consulting Service

The article deals with terminological interventions suggested by users of the Terminology Consulting Service on the *Terminologišče* website. The analysis shows that the main reasons for terminological interventions are an inappropriate term with regard to the content of a concept, the foreign origin of a term, a term consisting of too many words and a politically incorrect term. The terminological principle of consistency was most frequently used to justify the answers, followed by the terminological principle of content adequacy and the terminological principle of economy.

Keywords: terminology, terminology consulting, terminological intervention, terminology users, terminological principles

Simon Atelšek # ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša, Ljubljana # simon.atelsek@zrc-sazu.si # <https://orcid.org/0000-0002-4225-7213>

Tanja Fajfar # ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša, Ljubljana # tanja.fajfar@zrc-sazu.si # <https://orcid.org/0000-0001-9410-7076>

Mateja Jemec Tomazin # ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša, Ljubljana # mateja.jemec-tomazin@zrc-sazu.si # <https://orcid.org/0000-0003-4053-1570>

Jera Sitar # ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša, Ljubljana # jera.sitar@zrc-sazu.si # <https://orcid.org/0009-0006-2659-6166>

Mojca Žagar Karer # ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša, Ljubljana # mojca.zagar-karer@zrc-sazu.si # <https://orcid.org/0000-0001-5302-1663>

Prispevek je nastal v okviru programa P6-0038, ki ga financira ARIS.

1 UVOD

Ena od glavnih značilnosti terminologije je, da je vsaj do neke mere dogovorna. To pomeni, da se termin, ki iz različnih razlogov ni več ustrezen, lahko tudi zamenja. Do novega poimenovanja je mogoče priti na različne načine. Eden od njih je, da se uporabnik s predlogom terminološke intervencije obrne na Terminološko svetovalnico, ki deluje na spletišču *Terminologišče* in v kateri pet terminologov skupaj pripravlja odgovore na terminološka vprašanja.

V prispevku bomo najprej na kratko orisali delovanje Terminološke svetovalnice, nato pa bomo natančneje opredelili terminološko intervencijo in si ogledali nekaj primerov, ki so opisani v tuji in domači literaturi. Sledi analiza vprašanj, ki so jih uporabniki poslali v Terminološko svetovalnico in vsebujejo pobudo za terminološko intervencijo. Z analizo bomo preverili, kako pogosto uporabniki dajo pobudo za terminološko intervencijo in katere razloge navedejo zanjo.

Hkrati bomo analizirali tudi odgovore na prejeta terminološka vprašanja, ki vključujejo pobudo za terminološko intervencijo, s čimer želimo ugotoviti, kako pogosto smo pobudo potrdili ali zavrnili in s katerimi terminološkimi načeli smo svojo odločitev utemeljili.

2 TERMINOLOŠKA SVETOVALNICA NA SPLETIŠČU TERMINOLOGIŠČE

Terminološka svetovalnica je bila vzpostavljena leta 2013 na *Terminologišču*,¹ spletnem mestu Terminološke sekcije (zdaj Oddelka za terminologijo) Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, in od takrat naprej terminološko svetovanje poleg izdelave terminoloških slovarjev predstavlja eno od dveh glavnih dejavnosti oddelka. Terminološko svetovanje smiselno dopolnjuje izdelavo terminoloških slovarjev, pri čemer je obema dejavnostma skupno, da se odzivata na potrebe uporabnikov terminologije. Terminološko delo v svetovalnici bi lahko opredelili kot *ad hoc terminologijo*, ker gre za obravnavo enega pojma in ne celotnega pojmovnega sistema stroke, pri čemer je v središču zanimanja en termin ali manjša skupina terminov, v vsakem primeru pa praviloma zelo specifična terminološka težava uporabnika, ki želi dobiti hitro in verodostojno rešitev (Fajfar – Žagar Karer 2023: 370–371).

S terminološkim svetovanjem smo se sodelavci oddelka ukvarjali tudi že pred vzpostavitvijo Terminološke svetovalnice, a je šlo navadno za individualne odgovore, ki niso bili javno objavljeni in zato niso bili dostopni širšemu krogu uporabnikov. Z vzpostavitvijo Terminološke svetovalnice smo natančno določili postopek odgovarjanja na terminološka vprašanja, pri čemer je pomembno predvsem to, da je vsak odgovor skupinsko delo petih terminologov in da so odgovori

1 <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/terminologisce>.

v anonimizirani obliki objavljeni na *Terminologišču*. Uporabnik terminološko vprašanje zastavi preko spletnega obrazca, v katerem posreduje osnovne podatke o pojmu, tujejezičnih terminih in morebitnih že obstoječih poimenovalnih rešitvah v slovenščini.

Delo v Terminološki svetovalnici je organizirano tako, da se za pripravo odgovora na vsako terminološko vprašanje določi odgovorni terminolog (T_1); na tem mestu se enakovredno izmenjuje vseh pet terminologov. Postopek odgovarjanja je sestavljen iz sedmih korakov (Žagar Karer – Fajfar 2023: 83). Teči začne, ko uporabnik zastavi terminološko vprašanje. V drugem koraku odgovorni terminolog (T_1) določi rok za pripravo mnenja ostalim terminologom (T_2, T_3, T_4, T_5), ki v tretjem koraku napišejo svoja mnenja, pri čemer uporabijo tiskane in spletne vire, tako terminološke kot splošnojezikovne, strokovna besedila, po potrebi pa se posvetujejo tudi s strokovnjaki s posameznega področja (Fajfar – Žagar Karer 2023: 373). V četrtem koraku odgovorni terminolog (T_1) prejeta mnenja uskladi, doda svoje in pripravi osnutek odgovora. V petem koraku osnutek odgovora pregledajo in komentirajo ostali štirje terminologi (T_2, T_3, T_4, T_5). V šestem koraku odgovorni terminolog (T_1) na podlagi komentarjev pripravi končni odgovor in ga, ko ga potrdijo vsi terminologi v skupini, po e-pošti pošlje uporabniku. Počaka še na morebiten povratni odziv uporabnika, potem pa v sedmem koraku končni odgovor objavi na *Terminologišču*.² S sprotnim objavljanjem vprašanj in odgovorov nastaja zbirka avtentičnih problemov uporabnikov terminologije, ki lahko služi tudi kot gradivo za jezikoslovne raziskave.

Naloga terminološkega svetovanja je reševati terminološke probleme, ki se pojavljajo na različnih strokovnih področjih. Zdi se, da je težava v osnovi vedno enaka; uporabnik želi vedeti, katero je ustrezno poimenovanje nekega pojma (Žagar Karer – Fajfar 2023: 78). Prepoznamo lahko dva najpogostejša tipa vprašanj, ki prihajajo v Terminološko svetovalnico. V prvo skupino sodijo vprašanja, pri katerih uporabnik pozna angleški termin in ga zanima, kateri je najprimernejši slovenski ustreznik, v drugo pa tista, pri katerih uporabnik izbira med več slovenskimi poimenovanji in sprašuje, katero je za določen pojem najustreznejše (Žagar Karer – Fajfar 2023: 89). Med vprašanji v Terminološki svetovalnici pa so tudi takšna, pri katerih se uporabniki iz različnih razlogov ne strinjajo z že uveljavljenim terminom ali podvomijo o njegovi ustreznosti. V teh primerih v svetovalnici pretehtamo, ali je terminološka intervencija utemeljena ali ne. V nadaljevanju se bomo posvetili teoretični opredelitvi terminološke intervencije in navedli nekaj tujih in domačih primerov, ki so bili obravnavani v literaturi.

² 15. 3. 2024 so bili objavljeni 603 odgovori.

3 TERMINOLOŠKA INTERVENCIJA

Terminološka intervencija označuje pojav, ko se v rabi ustaljeni termin zamenja z novim, ki naj bi pojem označeval primerneje. Da bi zamenjava termina lahko uspela, mora biti terminološka intervencija vsebinsko utemeljena, verjetnost nje-nega uspeha pa se bistveno poveča, če je pravočasna. Zelo pomembno je tudi, da jo podpre zadosten del stroke, v kateri se obravnavani termin uporablja primarno. Vsebinska utemeljenost terminološke intervencije pomeni, da je pobuda zanjo dana, ker termin, ki se uporablja najpogosteje, pojem označuje nenatančno ali celo neustrezno, zaradi česar je lahko dvoumen in zavajajoč. Do terminološke intervencije lahko pride npr. v primeru citatnega termina, ki naj ga sčasoma nadomesti jezikovnokulturno primernejši termin, ali pa v primeru, ko se vsebina pojma dopolni ali spremeni, zaradi česar termin, ki jo je označeval dotlej, ni več primeren. Pravočasnost je pomemben dejavnik zato, ker je uspešnost terminološke intervencije večja, če do pobude za zamenjavo termina pride, preden je ta ustaljen ali celo razširjen na sorodnih strokovnih področjih. Podpora primarne stroke pa zagotavlja, da bo predlagani termin zaživel v rabi. Če torej pobudo za terminološko intervencijo dajo posamezniki, ki delujejo v strokah, v katerih se obravnavani termin ne uporablja primarno, primarna stroka pa je ne podpre, terminološka intervencija ne more uspeti. Zato je s terminološko intervencijo neločljivo povezan terminološki dogovor, s katerim se strokovnjaki poenotijo glede najprimernejšega poimenovanja za določen pojem. Terminološki dogovor je torej pomemben tako pri poimenovanju novih pojmov kot pri terminoloških intervencijah.³

Čeprav se terminološke intervencije dogajajo v terminologijah vseh strok, so med odmevnejšimi gotovo intervencije v kontekstu politično korektnosti terminologije.⁴ V tuji literaturi tako lahko preberemo, da naj bi bil angleški termin *patient* (slv. *pacient*) na področju raziskovanja duševnega zdravja manj primeren, saj se od vključenih v raziskovalni projekt ne pričakuje, da so trenutno registrirani pacienti v psihiatrični ustanovi. Predlog novega termina, ki je bil med osebami, sodelujočimi v raziskavah, najbolje sprejet, je bil *people with lived experience*⁵ (Hawke – Sheikhan – Rockburne 2023: 1381–1382).

Omenimo tudi primer s področja računalništva, na katerem sta sporna postala angleška termina *whitelist* (slv. *beli seznam*) in *blacklist* (slv. *črni seznam*).

3 Natančneje o terminološkem dogovoru v Žagar Karer 2018: 236–237.

4 Tudi v Terminološki svetovalnici smo odgovarjali na nekaj tovrstnih pobud, gl. npr. odgovore *Starejša oseba* (<https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/terminologisce/svetovanje/starejsa-oseba>), *Rejništvo* (<https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/terminologisce/svetovanje/rejnistvo>), *Varovanec* (<https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/terminologisce/svetovanje/varovanec>), *Invalid* (<https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/terminologisce/svetovanje/invalid>).

5 Slovensko poimenovanje bi lahko bilo *oseba z živetimi izkušnjami*, za katero sicer nismo našli potrditve, se pa uporablja dvobesedno poimenovanje *živeta izkušnja*, ki ima v *Korpusu znanstvenih besedil OSS* (<https://www.clarin.si/ske/#dashboard?corpname=oss10>) 140 zadetkov.

National Cyber Security Centre v Združenem kraljestvu je v blogovskem zapisu sporočil, da so ju nadomestili z jasnejšima in manj dvoumnima terminoma *allow list*⁶ in *deny list* (Emma W 2020). Podobno je z angleškima terminoma *master* (slv. *gospodar*) in *slave* (slv. *suženj*), ki prav tako sodita na področje računalništva in sta v začetku 21. stoletja postala sporna zaradi povezave s suženjstvom. V okviru sistema za upravljanje spletnih vsebin Drupal in Redis sta bila kot ustrezni zamenjavi za omenjena termina potrjena angleška termina *primary* in *replica* (McKenzie 2019), spletni portal *GitHub* pa je termin *master* zamenjal z *main* (Cimpanu 2020). V kontekst politično nekorektne terminologije sodi tudi pobuda za terminološko intervencijo, ki je aktualna v ZDA, s katero naj bi se angleški termin *marijuana* (slv. *marihuana*) zamenjal s terminom *cannabis* (slv. *konoplja*). Potreba po menjavi je utemeljena z argumentom, da *konoplja* ni negativno konotirano poimenovanje, kar velja za *marihuano*, s katero so povezani rasni stereotipi. Ko je ameriška vlada v začetku 20. stoletja konopljo prepovedala, je z izbiro poimenovanja latinskoameriškega izvora rastlino povezala z množičnim mehiškim preseljevanjem in jo s tem označila za povzročiteljico številnih bolezni (MacDonald 2023: 4).

Predstaviti velja še kanadski primer razprave o primernosti angleškega termina *visible minority* (slv. *vidna manjšina*), ki označuje osebe, z izjemo kanadskih staroselcev, ki ne pripadajo beli rasi ali niso bele polti. Ta termin, ki je aktualen samo v Kanadi, se uporablja v vseh zveznih javnih službah. Zaradi pomanjkanja natančnosti naj bi predstavljal oviro za učinkovito reševanje socialno-ekonomskih vrzeli različnih etničnih skupin, poleg tega se z njegovo rabo prikrijejo in zmanjšajo razlike med manjšinskimi skupinami in njihovimi različnimi izkušnjami (Nicol – Osazuwa 2022). Neizadostno natančnost so nekateri avtorji očitili tudi angleškemu terminu *infertility* (slv. *neploidnost*) (Habbema idr. 2004). Termin namreč zajema stanja od popolne neplodnosti do (skoraj) normalne plodnosti, zato naj bi bila njegova enotna uporaba zavajajoča.

V slovenskem prostoru so o terminoloških intervencijah pisali npr. Fajfar in Žagar Karer (2016), Škornik (2020), Pečovnik (2020) in Jurša Potocco – Plevnik (2023). Fajfar in Žagar Karer (2016) predstavljata poskus jezikoslovca Jožeta Toporišiča, da bi ustaljene termine *terminologija*, *termin* in *terminološki slovar* nadomestila neprevzeta poimenovanja *strokovno izrazje* oz. *samo izrazje*, *izraz* in *izrazijski slovar*. Skleneta, da terminološka intervencija ni uspela, kot razlog pa navajata ustaljenost terminov, ki naj bi bili zamenjani, in dejstvo, da terminološke intervencije ni podprl večji del strokovne skupnosti (Fajfar – Žagar 2016: 62–63). Škornik (2020: 76) analizira rabo terminov *zrakoplov* in *letalnik* na

6 Za angleške termine, ki so rezultat terminološke intervencije, za katero v slovenščini ni bilo prepoznanega razloga (npr. menjava *črnege seznama* zaradi povezave z rasizmom), slovenska poimenovanja niso navedena, ker ne obstajajo.

vojaškem področju in ugotavlja, da *zrakoplov* sicer ni neustrezen termin, hkrati pa tudi, da je *letalnik* resen kandidat za njegovo zamenjavo.⁷ Z razmerjem med obema terminoma se ukvarja tudi Pečovnik (2020: 22–25), ki izpostavlja še primer terminološke intervencije, s katero je bil *usmerjevalec združenih ognjev* zamenjan s *kontrolorjem združenih ognjev*. Jurša Potocco in Plevnik (2023: 114, 115) pišeta o terminih s sestavino *telesni* v kineziološki terminologiji ter med drugim predlagata uporabo termina *gibalna aktivnost* namesto *telesna aktivnost*, kar utemeljujeta z vsebinskimi argumenti, saj naj bi pridevnik *gibalni* bolj označeval vsebino pojma (zavestno krčenje skeletne mišice z namenom premikanja telesa ali telesnih delov). Omenimo še en primer, in sicer termin *žrtev* s področja nasilja nad ženskami in otroki. Avtorice Horvat, Lešnik Mugnaioni in Plaz (2007: 17) opozarjajo, da mu strokovna javnost vse odločneje očita zamejenost in neustreznost, saj označuje nekoga, ki trpi, je pasiven in se ne more upreti povzročitelju nasilja, dejansko pa ravno ta oseba razvije izredno moč, iznajdljivost in strategije preživetja. Kot primernejši poimenovanji izpostavljajo *preživela/preživeli* in *oseba z izkušnjo nasilja*, pri čemer poudarjajo, da sta ob nenatančni rabi obe poimenovanji lahko razumljeni dvoumno. Frangež idr. (2015) pa razpravljajo o terminologiji na področju spolnega izkoriščanja otrok, natančneje o terminološki intervenciji pri terminu *child pornography* (slv. *otročka pornografija*), ki se uporablja tudi v splošnem jeziku. Pobudo utemeljujejo z argumentom, da bi bil termin lahko zavajajoč za nestrokovnjake, ki zaradi pomena besede *pornografija* v splošnem jeziku (kjer ta seveda ne vključuje otrok) ne bi prepoznali resnosti kaznivega dejanja, ki ga pojem označuje. Kot ustrezna zamenjava je bil predlagan termin *child sexual exploitation material* (slv. *posnetki spolnega izkoriščanja otrok*) (Frangež idr. 2015: 295).

Izpostavili smo nekaj primerov pobud za terminološke intervencije, ki so utemeljene z različnimi argumenti. Razprava, katere od omenjenih pobud so upravičene in katere ne, presega namen tega prispevka. Prav tako njegovi avtorji ne moremo ugotoviti, katere terminološke intervencije so uspele oz. v kolikšni meri so uspele.⁸ Zato se bomo v prispevku osredotočili na pobude za terminološke intervencije, ki so prispele v Terminološko svetovalnico v celotnem obdobju njene delovanja, ter preverili, ali smo jih potrdili ali zavrnil.

7 Na vprašanje o ustreznosti *letalnika* smo odgovarjali tudi v Terminološki svetovalnici (gl. razdelek 4.3).

8 Smiselnost in uspešnost terminološke intervencije namreč lahko potrdijo le strokovnjaki, ki uporabljajo termin, za katerega je bila dana pobuda za terminološko intervencijo.

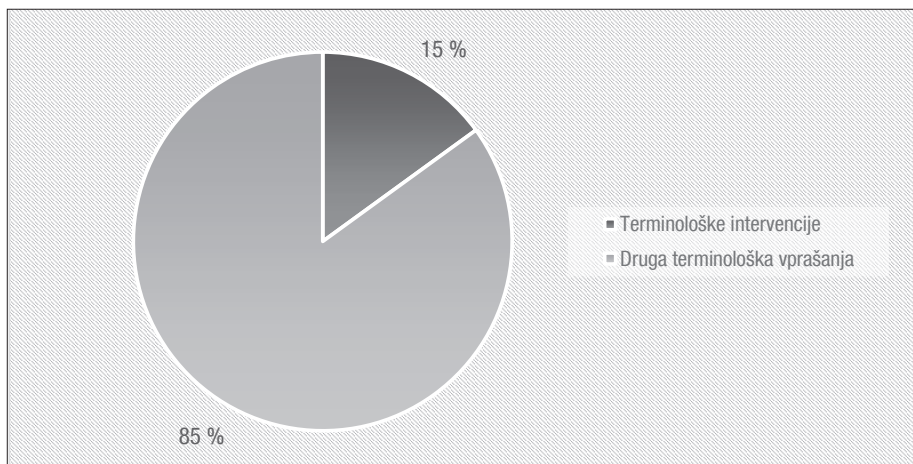
4 ANALIZA POBUD ZA TERMINOLOŠKO INTERVENCIJO

Za potrebe analize smo pregledali vsa vprašanja, poslana v Terminološko svetovalnico med avgustom 2013 in novembrom 2023, ter odgovore nanje. V nadaljevanju smo preverili, kolikšen delež med vsemi zastavljenimi vprašanji predstavljajo vprašanja, v katerih je dana pobuda za terminološko intervencijo, ali spraševalci z željo po zamenjavi ustaljenega termina predlagajo tudi poimenovanje, ki naj bi ga nadomestilo, posebno pozornost pa smo namenili tudi utemeljitvam potrditev ali zavrnitev pobud za terminološko intervencijo.

V prvi fazi smo torej izmed vseh vprašanj prepoznali tista, ki vsebinsko sodijo v analizo. V njih je moral spraševalec jasno izraziti nestrinjanje z veljavnim terminom, pri čemer je lahko svoje nestrinjanje argumentiral in tudi predlagal novo poimenovanje, prosil za izbiro najprimernejšega izmed več predlaganih novih poimenovanj ali pa preverjal, ali so pomisleki o neustreznosti termina smiselni, in prosil za mnenje terminologov.

4.1 Terminološka vprašanja s pobudo za terminološko intervencijo

V analizo je bilo zajetih 589 vprašanj, ki smo jih v Terminološko svetovalnico prejeli v obdobju desetih let – med avgustom 2013 in novembrom 2023. Želja po terminološki intervenciji je bila izražena v 87 vprašanjih, kar predstavlja 15 % vseh zastavljenih vprašanj. Delež pobud za zamenjavo ustaljenega termina potrjuje, da je poimenovalni sistem posamezne stroke načeloma stabilen in da so pobude za zamenjavo razmeroma redke. Če spremljamo število pobud za terminološko intervencijo po posameznih letih, ne opazimo statistično pomembne razlike, število tovrstnih vprašanj se giblje med pet in deset na leto. Izstopata leti 2020 in 2021, ko smo zabeležili po dvanajst pobud. Graf 1 prikazuje razmerje med terminološkimi vprašanji, v katerih je bila izražena pobuda za terminološko intervencijo, in vsemi drugimi terminološkimi vprašanji, ki so v Terminološko svetovalnico prispela v obdobju 2013–2023.

Graf 1: Vprašanja s pobudo za terminološko intervencijo in druga terminološka vprašanja med letoma 2013 in 2023

4.1.1 Razlogi za terminološko intervencijo

Uporabniki, ki so v Terminološko svetovalnico poslali vprašanje s pobudo za terminološko intervencijo, so zanjo imeli različne razloge, kar je prikazano na grafu 2. Spraševalci so najpogosteje izrazili pomisleke o vsebinski ustreznosti sestavin termina, in sicer kar v 36 primerih (41 %). Eden od spraševalcev je ob novem prevodu tujih tehničnih smernic nasprotoval novemu poimenovanju *požarna voda*⁹ za vodo, ki ostane na požarišču po končanem gašenju, in želel, da podpremo dotlej uporabljeni termin *gasilna voda*, ki pa označuje tudi vodo, namenjeno gašenju. Pričakovani razlogi za menjavo termina so tudi jezikovnokulturni pomisleki, saj je kar 17 pobud (19 %) takšnih, v katerih so spraševalci iskali pomoč zaradi prevzete besede kot sestavine termina. Nekateri med njimi so predlagali zamenjavo z domačim poimenovanjem (npr. namesto *biotske raznovrstnosti*¹⁰ je spraševalec predlagal poimenovanje *raznoživost*), drugi pa so preverjali, ali je uveljavljeni prevzeti termin *emisija*¹¹ res treba zamenjati z domačim *izpustom v zrak*. Vprašanja, ki so vsebovala pobude za terminološko intervencijo, so se v petih primerih (6 %) dotaknila tudi politične korektnosti poimenovanj, npr. za poimenovanja oseb v kasnejšem življenjskem obdobju je spraševalec izrecno poudaril, da sta poimenovanji *starejši ljudje*¹² in *starejši odrasli*, ki sta se začeli uveljavljati kot najprimernejši, s sociološkega vidika neustrezni, ker te osebe označujeta kot homogeno skupino,

⁹ Gl. odgovor *Požarna voda*, <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/terminologisce/svetovanje/pozarna-voda>.

¹⁰ Gl. odgovor *Biotska raznovrstnost*, <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/terminologisce/svetovanje/biotska-raznovrstnost>.

¹¹ Gl. odgovor *Emisija*, <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/terminologisce/svetovanje/emisija>.

¹² Gl. odgovor *Starejša oseba*, <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/terminologisce/svetovanje/starejsa-oseba>.

čprav to niso. Posebno skupino predstavljajo tista vprašanja, v katerih spraševalci iščejo krajše poimenovanje od obstoječega, in sicer v štirih vprašanjih (5 %). Problematičnost dolgega opisnega poimenovanja je v svojem vprašanju izpostavil spraševalec, ki je iskal krajše poimenovanje za *pristop, ki upošteva spoznanja o travmi*.¹³

V 13 vprašanjih (15 %) so omenjeni drugi razlogi za menjavo termina, ki ne tvorijo enovite skupine. Med drugim se je pojavil pomislek o besedotvorni pravilnosti termina, npr. namesto termina *javor rebraš*¹⁴ je spraševalec predlagal po njegovem mnenju ustrežnejše poimenovanje *javor rebrač*, saj je les tega javorja rebrast, zato bi bila ustrežnejša tvorjenka z obrazilom *-ač*. Prav tako je bila problematizirana časovna aktualnost termina, in sicer v zvezi s terminom *odškodbeni način*,¹⁵ ker je spraševalec *odškodbo* našel le v zgodovinskih slovarjih. Med razlogi se je pojavilo tudi mnenje, da določen termin sploh ni potreben, kar je npr. izpostavil spraševalec, ki je menil, da je termin *risoroman* odveč, ker za isti pojem že obstaja termin *strip*.¹⁶ Enega od spraševalcev je zanimalo, ali se različne vrste *lubadarjev* še smejo poimenovati s skupnim imenom *podlubniki*, čeprav se je spremenila taksonomska razvrstitev in *podlubniki* niso več samostojna družina.¹⁷ Več spraševalcev se je na Terminološko svetovalnico obrnilo s predlogom, naj se izbere poimenovanje, ki je bolj »pravilno« od že uveljavljenega, pri čemer so spraševalci to večinoma dodatno utemeljili, včasih pa iz vprašanj ni bilo razvidno, zakaj naj neko poimenovanje ne bi bilo »pravilno«.¹⁸

V dvanajstih vprašanjih (14 %) spraševalci niso navedli nobenega razloga za zamenjavo termina oz. so samo izrazili svoje nestrinjanje. Tako je npr. spraševalec predlagal zamenjavo termina *optični bralnik* z enobesednim poimenovanjem *optibralnik*.¹⁹

13 Gl. odgovor *Travmo upoštevajoči pristop*, <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/terminologisce/svetovanje/travmo-upostevajoci-pristop>.

14 Gl. odgovor *Javor rebraš*, <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/terminologisce/svetovanje/javor-rebras>.

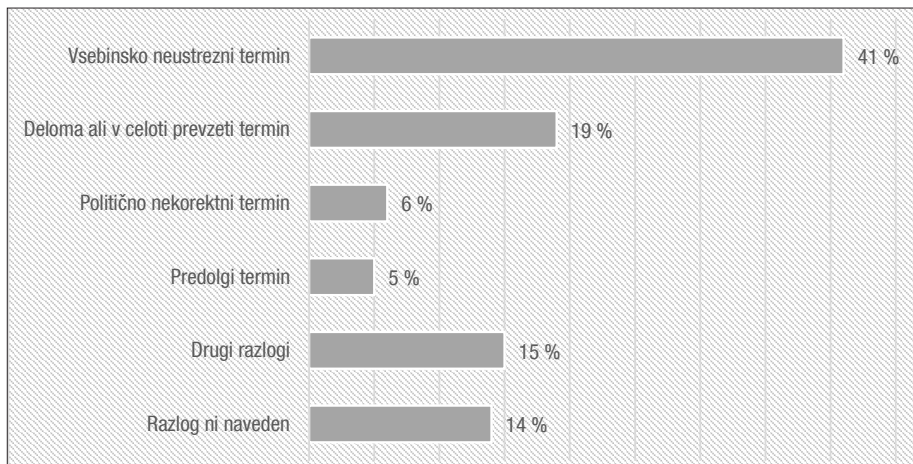
15 Gl. odgovor *Odškodbeni način*, <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/terminologisce/svetovanje/odskodbeni-nacin>.

16 Gl. odgovor *Risoroman*, <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/terminologisce/svetovanje/risoroman>.

17 Gl. odgovor *Podlubniki*, <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/terminologisce/svetovanje/podlubniki>.

18 Z željo po bolj »pravilni« ali celo najbolj »pravilni« možnosti v jeziku se srečujejo tudi jezikoslovci, ki odgovarjajo na jezikovna vprašanja uporabnikov v Jezikovni svetovalnici (prim. Dobrovoljc 2023: 317–339).

19 Gl. odgovor *Optično prebrani dokument*, <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/terminologisce/svetovanje/opticno-prebrani-dokument>.

Graf 2: Razlogi za terminološko intervencijo

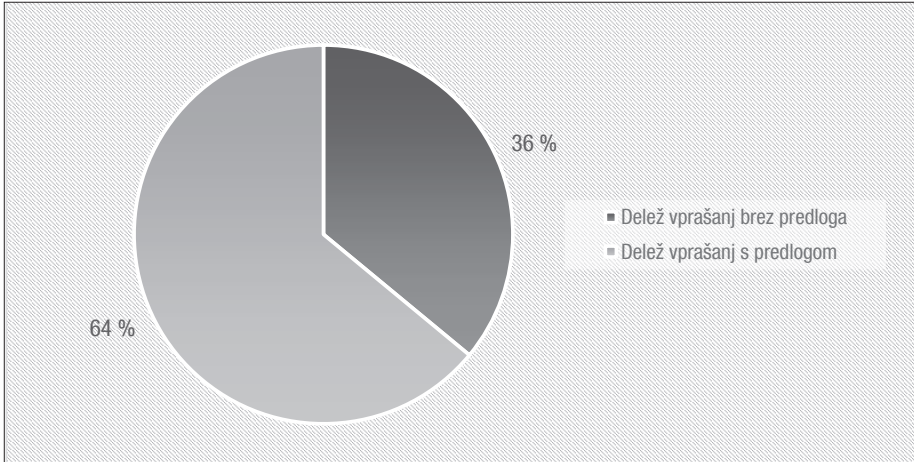
4.2 Vprašanja s predlogom ustrežnejšega termina

V nadaljevanju analize smo preverjali, kako pogosto so spraševalci poleg pobude za terminološko intervencijo podali tudi predlog novega termina, s katerim bi nadomestili obstoječega. To se je zgodilo v 56 odgovorih (64 %). Tako je npr. spraševalec termin *starizem*,²⁰ ki označuje stereotipiziranje, zapostavljanje in diskriminiranje starejših ljudi, označil kot neustrezen, ker se obrazilo *-izem* običajno ne pripenja na domače osnove, poleg tega pa je menil, da bi lahko bilo poimenovanje zavajajoče z vidika vsebine pojma, tj. da označuje odobravanje starega in ne zavračanja starega. Namesto njega je predlagal termin *staromrzništvo*, ki se je v nekaterih krogih že uporabljal za označevanje obravnavanega pojma. V 31 vprašanih (36 %) pa so spraševalci sicer izrazili mnenje, da obstoječi termin iz različnih razlogov ni ustrezen, a niso predlagali novega termina. Tako je npr. spraševalec za angleški termin *rear facing car seat*, ki označuje otroški avtosedež, namешčen tako, da otrok gleda v nasprotno smer vožnje, navedel, da se v slovenščini uporabljata ustreznika *nazaj obrnjeni avtosedež* in *avtosedež, obrnjen v nasprotni smeri vožnje*. Za oba ugotavlja, da sta preveč opisna, ustrežnejšega termina pa ne predlaga. V Terminološki svetovalnici smo po preučitvi problema in upoštevanju izraženih pomislekov predlagali termin *vzvratni avtosedež*.²¹

Graf 3 prikazuje delež vprašanj, v katerih spraševalec poleg pobude za terminološko intervencijo predlaga tudi poimenovanje, ki naj bi nadomestilo tisto, ki se že uporablja, oz. takega predloga ne poda.

²⁰ Gl. odgovor *Starizem*, <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/terminologisce/svetovanje/starizem>.

²¹ Gl. odgovor *Vzvratni avtosedež*, <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/terminologisce/svetovanje/vzvratni-avtosedez>.

Graf 3: Pobude terminoloških intervencij s predlogom ustrežnejšega termina in brez njega

4.3 Pobude za terminološko intervencijo, ki smo jih podprli ali zavrnil

Preverili smo tudi, kako pogosto smo pobudo za terminološko intervencijo podprli oz. zavrnil. Od 87 pobud smo v 33 primerih (38 %) ocenili, da bi terminološka intervencija lahko bila uspešna, in smo jo podprli. Od tega smo v enajstih (13 %) primerih potrdili spraševalčev predlog. Tako smo npr. podprli predlog letalske stroke, da se termin *zrakoplov*, ki označuje vse vrste naprav za letenje po zraku, zamenja s terminom *letalnik*.²² V stroki se kot argument za menjavo termina najpogosteje navaja razlika med plovbo in letenjem, ki se v fizikalnem smislu razlikujeta. V 22 (25 %) primerih pa smo predlog novega poimenovanja oblikovali v Terminološki svetovalnici, ker spraševalec ni navedel predloga ali pa predlog ni bil v skladu s katerim izmed terminoloških načel. Tako smo npr. za angleški termin *dating violence*, ki označuje obliko nasilja v partnerskih odnosih, predlagali termin *zmenkarsko nasilje*²³ namesto *zveze nasilje med zmenkanjem*, ki jo je kot obstoječo poimenovalno rešitev navedel spraševalec.

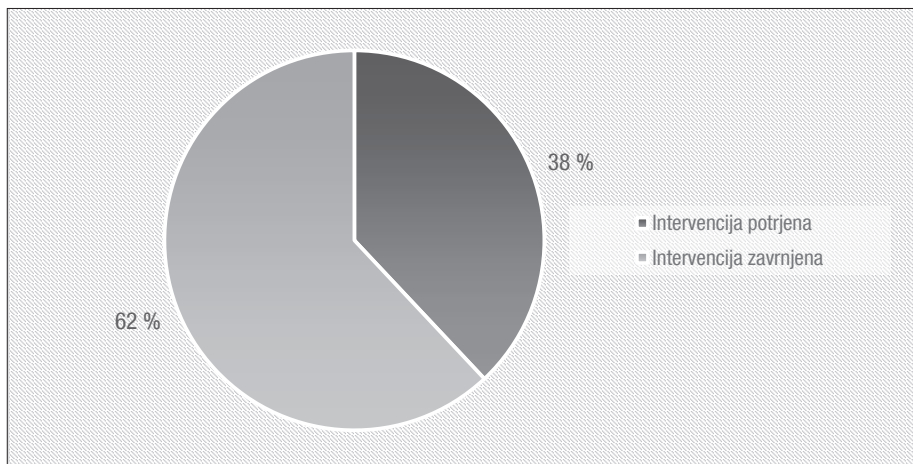
V 54 primerih (62 %) smo pobudo za terminološko intervencijo zavrnil. Tako smo npr. odsvetovali menjavo termina *strelec*,²⁴ ki v košarki označuje igralca, ki doseže določeno število točk na tekmi. Spraševalec je kot razlog za pomislek glede ustreznosti termina navedel vsebino pojma, saj košarkarji ne streljajo, temveč mečejo na koš.

Delež pobud za terminološko intervencijo, ki smo jih potrdili ali zavrnil, je prikazan na grafu 4.

²² Gl. odgovor *Letalnik*, <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/terminologisce/svetovanje/letalnik>.

²³ Gl. odgovor *Zmenkarsko nasilje*, <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/terminologisce/svetovanje/zmenkarsko-nasilje>.

²⁴ Gl. odgovor *Strelec*, <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/terminologisce/svetovanje/strelec>.

Graf 4: Delež pobud za terminološko intervencijo, ki smo jih podprli ali zavrnil

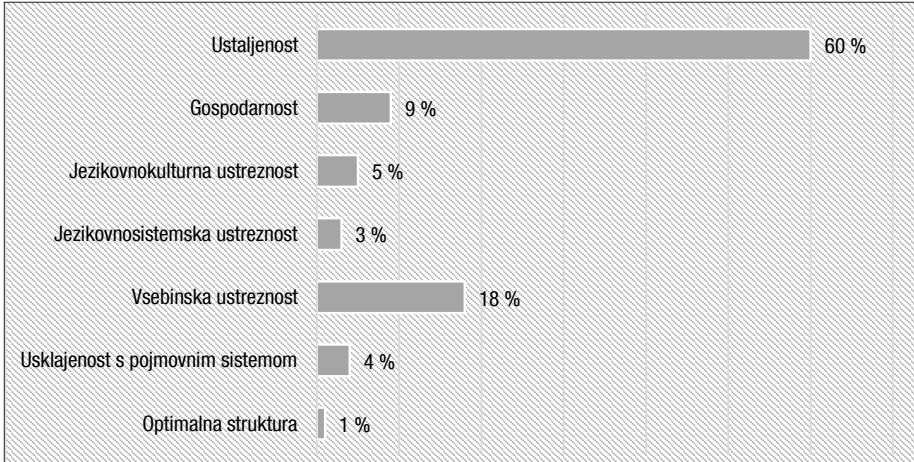
4.4 Utemeljitev potrditev ali zavrnitev terminološke intervencije

Da bi spraševalcu in zainteresirani skupnosti uporabnikov posredovali verodostojen odgovor, ga vedno utemeljimo s terminološkimi načeli, in sicer s temeljnimi terminološkimi načeli (ustaljenost, gospodarnost, jezikovnosistemska ustreznost, jezikovnokulturna ustreznost) in drugimi terminološkimi načeli (vsebinska ustreznost, usklajenost s pojmovnim sistemom, optimalna struktura).²⁵

V tem razdelku smo preverili, katera terminološka načela smo uporabili v odgovorih na vprašanja s pobudo za terminološko intervencijo in kako pogosto. Iz analize izhaja, da smo odgovor najpogosteje utemeljili z enim terminološkim načelom, in sicer v 74 primerih, kar predstavlja 85 % vseh odgovorov. V desetih primerih (12 %) smo odgovor utemeljili z dvema terminološkima načeloma, v treh primerih (3 %) pa s tremi terminološkimi načeli.

Analiza pogostosti posameznih terminoloških načel v pregledanih odgovorih kaže tudi, da smo se pri utemeljevanju odgovorov na terminološka načela sklicevali 103-krat. V skupini temeljnih terminoloških načel smo najpogosteje uporabili terminološko načelo ustaljenosti, in sicer v 62 primerih (60 %). V devetih primerih (9 %) smo uporabili načelo gospodarnosti, v petih primerih (5 %) načelo jezikovnokulturne ustreznosti, v treh primerih (3 %) pa načelo jezikovnosistemske ustreznosti. Od drugih terminoloških načel smo najpogosteje uporabili načelo vsebinske ustreznosti, in sicer v 19 primerih (18 %), načelo usklajenosti s pojmovnim sistemom v štirih primerih (4 %), načelo optimalne strukture pa v enem primeru (1 %). Pogostost uporabljenih načel je prikazana na grafu 5.

²⁵ Za natančnejše razmerje med njimi gl. Fajfar – Žagar Karer 2023: 374–383.

Graf 5: Pogostost uporabe posameznega terminološkega načela v utemeljitvah potrditev ali zavrnitev pobud za terminološko intervencijo

V odgovorih smo najpogosteje uporabili terminološko načelo ustaljenosti, praviloma v primerih, ko smo pobudo za terminološko intervencijo zavrnil. To je pričakovano, saj je za menjavo ustaljenega termina, ki omogoča neovirano strokovno sporazumevanje, potreben dober razlog, ki je največkrat povezan z vsebinsko ustreznostjo. V primerih, ko smo terminološko intervencijo podprli, smo to pogosteje utemeljili z drugimi terminološkimi načeli, med katerimi izstopa gospodarnost (sedemkrat smo jo uporabili v primerih, ko smo intervencijo podprli, le dvakrat pa v primerih, ko smo jo zavrnil). Tudi načelo jezikovnokulturne ustreznosti je pogosteje uporabljeno v primerih, ko smo pobudo za intervencijo podprli (v štirih primerih, le enkrat pa v primeru, ko smo intervencijo zavrnil, in še takrat v kombinaciji z ustaljenostjo). Po drugi strani pa je načelo vsebinske ustreznosti precej bolj enakovredno porazdeljeno – devetkrat smo ga uporabili, ko smo pobudo zavrnil, desetkrat pa, ko smo jo potrdili. Uporaba tega načela tako pri potrditvah kot zavrnitvah pobud za terminološke intervencije ne preseneča, saj bi vsebinsko ustreznost lahko opredelili kot nadnačelo. Gre za to, da je vsebinska ustreznost inherentna lastnost učinkovitega termina (Fajfar – Žagar Karer 2023: 382). Analiza termina z vidika njegove primernosti za označevanje določenega pojma je zato pri odločanju, ali se termin menja ali ne, smiselna oz. celo nujna.

Načelo ustaljenosti smo uporabili npr. v odgovoru *Stresni test*,²⁶ v katerem smo pobudo za terminološko intervencijo zavrnil. Spraševalec je v vprašanju izpostavil, da termin pojma ne označuje vsebinsko ustrežno, saj pri njem ne gre za test, ki bi povzročal stres. Po pregledu gradiva smo ugotovili, da je termin *stresni*

26 Gl. odgovor *Stresni test*, <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/terminologisce/svetovanje/stresni-test>.

test v bančništvu ustaljen, poleg tega pa gre za stalno besedno zvezo, v kateri vrstni pridevnik *stresni* izključuje morebitne interpretacije, da gre za teste, ki povzročajo stres. To pomeni, da pridevnika *stresni* kot sestavine termina ne moremo razumeti dobesedno (torej kot 'test, ki povzroča stres'). Zaradi tega smo menili, da terminološka intervencija ni utemeljena. Načelo gospodarnosti pa smo npr. uporabili v odgovoru *Tekočinska biopsija*,²⁷ v katerem smo podprli pobudo za terminološko intervencijo. Spraševalec je v vprašanju poudaril, da strokovnjaki menijo, da termin *tekoča biopsija* vsebinsko ni ustrezen. Dodal je, da se pojavlja tudi daljše poimenovanje *biopsija telesnih tekočin*. V odgovoru smo se strinjali, da bi pri poimenovanju morali izhajati iz tekočine, vendar smo namesto tribesednega termina *biopsija telesnih tekočin* predlagali dvobesednega *tekočinska biopsija*, ki je bolj gospodaren, po našem mnenju pa še vedno dovolj natančno označuje pojem.

5 UGOTOVITVE

Analiza vseh vprašanj, ki so bila poslana v Terminološko svetovalnico od začetka njenega delovanja, je pokazala, da so vprašanja, v katerih je izražena pobuda za terminološko intervencijo, relativno redka, saj predstavljajo le 15 % vseh vprašanj. Vseeno pa to pomeni, da uporabniki Terminološko svetovalnico razumejo tudi kot mesto, kamor lahko pošljejo pobudo za terminološko intervencijo.

Pobudo za intervencijo uporabniki v konkretnih primerih utemeljujejo z različnimi argumenti. Čeprav smo vsakega od 87 obravnavanih primerov terminoloških intervencij obravnavali kot poseben problem, lahko izluščimo glavne razloge za terminološko intervencijo – največkrat uporabniki navajajo vsebinsko neustreznost termina (41 %), sledijo deloma ali v celoti prevzeti termin (19 %), politično nekorektni termin (6 %) in predolgi termin (5 %). V 64 % vprašanj s pobudo za terminološko intervencijo je spraševalec dal tudi svoj predlog za zamenjavo termina, v preostalih vprašanjih pa je samo izrazil nestrinjanje z obstoječim terminom in ni predlagal ustreznjšegega.

Od 87 pobud smo terminološko intervencijo podprli v 38 %. Relativno visok odstotek zavrženih pobud za intervencijo (62 %) kaže na to, da je ustaljenost v terminologiji zelo pomembna. Predloga za menjavo ustaljenega termina, ki po našem mnenju ni dovolj tehtno utemeljen, ne podpremo. Pri tem je pomemben dejavnik tudi stopnja ustaljenosti termina – če je pobuda za intervencijo dana v času, ko je termin že dolgo ustaljen, ima precej manjše možnosti za uspeh, kot če je dana pravočasno. Prav tako je uveljavitev konkretne terminološke intervencije

27 Gl. odgovor *Tekočinska biopsija*, <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/terminologisce/svetovanje/tekocinska-biopsija>.

v končni fazi odvisna od njene sprejemljivosti za strokovno skupnost, v kateri se termin uporablja.

Pri presojanju, ali je terminološka intervencija upravičena, si pomagamo s temeljnimi terminološkimi načeli (ustaljenost, gospodarnost, jezikovnosistem-ska ustreznost, jezikovnokulturna ustreznost) in drugimi terminološkimi načeli (vsebinska ustreznost, usklajenost s pojmovnim sistemom, optimalna struktura). Največkrat smo uporabili eno terminološko načelo, včasih pa tudi dve ali več. V analiziranem gradivu je izrazito izstopalo načelo ustaljenosti (v 60 % primerov), relativno pogosto je bilo uporabljeno tudi načelo vsebinske ustreznosti (v 18 % primerov). Tretje po vrsti je bilo načelo gospodarnosti (v 9 % primerov), ostala načela so bila uporabljena manjkrat.

6 ZAKLJUČEK

V prispevku smo obravnavali terminološke intervencije, za katere so dali pobudo uporabniki Terminološke svetovalnice. Ta je v času svojega delovanja od leta 2013 postala referenčno mesto za vprašanja o slovenski terminologiji, kar dokazuje konstanten pritok terminoloških vprašanj. Vprašanja uporabnikov so večinoma vezana na pomoč pri poimenovanju novih pojmov ali na izbiro najustrežnejšega termina izmed več že obstoječih. Manjši del – natančneje 15 % – vprašanj pa vsebuje pobudo za terminološko intervencijo. Med razlogi zanjo so uporabniki najpogosteje navedli vsebinsko neustreznost termin, sledi deloma ali v celoti prevzeti termin, redkeje pa politično nekorektni termin in predolgi termin.

Terminološka intervencija je potrebna v primeru, ko termin, ki je v rabi ustaljen, pojma iz različnih razlogov ne označuje (več) ustrezno. Ker je ustaljene termine načeloma težko menjati, je zelo pomembno, da za menjavo termina obstajajo res tehtni razlogi. Analiza je pokazala, da večina pobud za menjavo ustaljenega termina (62 %) po preučitvi problema po našem mnenju ni bila dovolj prepričljivih, da bi terminološko intervencijo podprli. Tudi v primerih, ko smo ocenili, da je konkretna terminološka intervencija smiselna in potrebna, je treba poudariti, da ima ta precej več možnosti za resnično uveljavitev v primeru, ko ima tudi podporo strokovne skupnosti. To pomeni, da se mora s potrebnostjo intervencije in sprejemljivostjo predloga strinjati velik del strokovne skupnosti. Terminološka načela, ki jih tudi sicer uporabljamo pri terminološkem svetovanju, svojo funkcijo dobro opravljajo tudi v primerih, ko gre za terminološke intervencije. Kot najbolj relevantna so se v analizi pričakovano izkazala načelo ustaljenosti, načelo vsebinske ustreznosti in načelo gospodarnosti.

Da bi se v strokah učinkovito sporazumevali, je potreben relativno stabilen terminološki sistem, pri čemer je bistveno, da se ustaljenih poimenovanj ne menja brez dobrega razloga. Ker pa se ves čas pojavljajo novi pojmi (poleg tega se lahko

spremenijo tudi obstoječi pojmi), se včasih pojavi tudi potreba po terminološki intervenciji. Vsak tak primer je treba dobro preučiti in premisliti, nato pa sprejeti odločitev, ali je zamenjava termina smiselna oz. potrebna ali ne. Pri tem lahko uporabnikom terminologije pomagamo tudi sodelavci Terminološke svetovalnice.

LITERATURA

- Cimpanu 2020** = Catalin Cimpanu, GitHub to replace 'master' with 'main' starting next month, *ZDNET*, 19. september 2020, <https://www.zdnet.com/article/github-to-replace-master-with-main-starting-next-month/>.
- Dobrovoljc 2023** = Helena Dobrovoljc, Jezikovna svetovalnica Inštituta za slovenski jezik po desetih letih delovanja (2012–2022), *Jezikoslovni zapiski* 29.2 (2023), 317–339.
- Emma W 2020** = Emma W, Terminology: it's not black and white, *National Cyber Security Centre*, 30. april 2020, <https://www.ncsc.gov.uk/blog-post/terminology-its-not-black-and-white>.
- Fajfar – Žagar Karer 2016** = Tanja Fajfar – Mojca Žagar Karer, Jože Toporišič in terminološka terminologija, v: *Toporišičeva obdobja*, ur. Erika Kržišnik – Miran Hladnik, Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2016 (*Obdobja* 35), 57–64.
- Fajfar – Žagar Karer 2023** = Tanja Fajfar – Mojca Žagar Karer, Ad hoc terminologija: analiza uporabe terminoloških načel v Terminološki svetovalnici na Terminologišču, *Slavistična revija* 71.4 (2023), 369–384.
- Frangčič idr. 2015** = Danijela Frangčič – Anton Toni Klančnik – Mojca Žagar Karer – Bjørn-Erik Ludvigsen – Jarosław Kończyk – Fernando Ruiz Pérez – Mikko Veijalainen – Maurine Lewin, The Importance of Terminology Related to Child Sexual Exploitation, *Revija za kriminalistiko in kriminologijo* 66.4 (2015), 291–299.
- Habbema idr. 2004** = J. D. F. Habbema – J. Collins – H. Leridon – J. L. H. Evers – B. Lunenfeld – E. R. teVelde, Towards less confusing terminology in reproductive medicine: a proposal, *Human Reproduction* 19.7 (2004), 1497–1501, <https://doi.org/10.1093/humrep/deh303>.
- Hawke – Sheikhan – Rockburne 2023** = Lisa D. Hawke – Natasha Y. Sheikhan – Faith Rockburne, Lived experience engagement in mental health research: recommendations for a terminology shift, *Health Expectations* 26 (2023), 1381–1383, <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/hex.13775>.
- Horvat – Lešnik Mugnaioni – Plaz 2007** = Dalida Horvat – Doroteja Lešnik Mugnaioni – Maja Plaz, *Psihosocialna pomoč ženskam in otrokom, ki preživljajo nasilje: priročnik*, Ljubljana: Društvo SOS telefon za ženske in otroke, 2007.
- Jurša Potocco – Plevnik 2023** = Barbara Jurša Potocco – Matej Plevnik, Najpogostejši termini s privednikom telesni v slovenski kineziološki terminologiji in njihovi angleški ustrezniki, *Slovenski jezik – Slovene Linguistic Studies* 15 (2023), 107–129.
- MacDonald 2023** = Taylor MacDonald, A Weed by Any Other Name: Culture, Context, and the Terminology Shift from Marijuana to Cannabis, *Drug Enforcement and Policy Center* 62 (2023), 1–13, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4322694.
- McKenzie 2019** = Cameron McKenzie, Master-slave terminology alternatives you can use right now, *TechTarget*, 12. februar 2019, <https://www.theserverside.com/opinion/Master-slave-terminology-alternatives-you-can-use-right-now>.
- Nicol – Osazuwa 2022** = Julia Nicol – Beverly Osazuwa, Race and Ethnicity: Evolving Terminology, *HillNotes*, 31. januar 2022, <https://hillnotes.ca/2022/01/31/race-and-ethnicity-evolving-terminology/>.
- Pečovnik 2020** = Tina Pečovnik, Sodobni trendi v slovenski vojaški terminologiji / Contemporary trends in Slovene military terminology, *Sodobni vojaški izzivi / Contemporary military challenges: znanstveno-strokovna publikacija Slovenske vojske*, 22.1 (2020), 15–28, <https://dk.mors.si/Dokument.php?id=1992&lang=slv>.

- Škornik 2020** = Vanesa Škornik, (Ne)utemeljenost terminološke intervencije pri terminu zrakoplov / Un-/justified terminological intervention in the use of Slovene equivalents for the term aircraft, *Sodobni vojaški izzivi / Contemporary military challenges: znanstveno-strokovna publikacija Slovenske vojske* 22.1 (2020), 59–78, <https://dk.mors.si/Dokument.php?id=1995>.
- Žagar Karer 2018** = Mojca Žagar Karer, Upoštevanje terminoloških načel v terminografski praksi, *Slavistična revija* 66.2 (2018), 235–249.
- Žagar Karer – Fajfar 2023** = Mojca Žagar Karer – Tanja Fajfar, Terminological problems of terminology users: analysis of questions in terminological counselling service on the Terminologišče website, *Terminology* 29.1 (2023), 78–102.

SUMMARY

Initiatives for Terminological Interventions in the Terminology Consulting Service

The article deals with terminological interventions proposed by users of the Terminology Consulting Service on the *Terminologišče* website. A terminological intervention is the act of replacing an established term with a new term that more appropriately denotes the concept. An analysis reviewed 589 questions submitted to the Terminology Consulting Service between August 2013 and November 2023 and the answers to these questions. The initiative for terminological interventions was expressed in eighty-seven questions, which corresponds to 15% of all questions asked. The most common reasons given by users for terminological intervention were an inappropriate term with regard to the content of a concept, the foreign origin of a term, a term consisting of too many words, and a politically incorrect term. The analysis also checked how often users suggested a new term to replace an existing one. This happened in fifty-six cases (64%), whereas in thirty-one questions (36%) users did not suggest a new term. It also looked at how often the initiative for terminological intervention was supported or rejected. Of the eighty-seven initiatives, in thirty-three cases (38%) it was felt that the terminological intervention could be successful and it was supported, and in 54 cases (62%) it was opposed. The answers to the terminological intervention initiatives were based on the basic terminological principles of consistency, economy, language-system adequacy, and language-cultural adequacy, as well as other terminological principles of content adequacy, coordination with the conceptual system, and optimal structure. The principle of consistency was used most frequently (in 60% of cases), and the principle of content adequacy was used relatively often (in 18% of cases). In third place was the principle of economy (in 9% of cases), whereas the other terminological principles were used less frequently. Efficient specialized communication requires a relatively stable terminological system. It is important that established terms not be changed without good reason. However, new concepts may emerge, and existing concepts may change. In such cases, terminological intervention is required. For replacement of a term to be successful, the terminological intervention must be justified; for example, if the term does not adequately denote the concept. The likelihood of the intervention being successful increases if it is proposed in good time. It is also very important that the intervention be supported by a sufficient proportion of experts in the subject field in which the term in question is primarily used.